

ZAŠTO LJUDI VOLE SLOBODNO ZIDARSTVO?

Pitanje: „Zašto ljudi žele da postanu Slobodni zidari?“ nije od najvećeg značaja. Ali pitanje: „Zašto Slobodni zidari ostaju u Bratstvu, i zašto vole Masoneriju?“ je toliko važno i dalekosežno da je svaki masonski pisac i mislilac poželio da na njega odgovori. Potraga za ovim odgovorom je prirodna, jer mogućih odgovora ima toliko, koliko i ljudi koji žele da na njega odgovore.

Rečeno nam je da ljudi vole Masoneriju zato što nas ona uči Bratstvu ljudi, a da je čovek „gladan“ za pripadnošću Bratstvu. Niko ne može da ospori istinitost ovog navoda, ali, on, ipak, ne daje dovoljno i adekvatno objašnjenje za toliku ljubav prema Redu, koju možemo jasno pronaći i prepoznati među Slobodnim zidarima. Takođe, Slobodno zidarstvo nije jedina organizacija koja podučava Bratstvu ljudi. Postoji mnogo bratskih redova i učenja koji se u potpunosti, ili barem jednim svojim delom, zasnivaju na ovom polazištu. Sve religije uče nas Očinstvu Boga, i samim tim, direktno ili indirektno, Bratstvu ljudi. Privrženost Braće Slobodnom zidarstvu potiče iz nespornog kvaliteta koji Ideja poseduje, ili nečega što ona pruža, a što ljudi ne mogu lako pronaći na nekom drugom mestu. Stoga se Ideja Bratstva, koja je svojstvena i mnogim drugim redovima, ne može prihvatiti kao potpuni razlog za odanost Slobodnih zidara svome Bratstvu.

Rečeno nam je da privrženost Braće Masoneriji potiče iz potrebe za tajnovitim i mističnim, koja je urođena svim ljudima; da je potraga Za Onim Što Je Izgubljeno nešto što je svojstveno istraživačkom instinktu koji postoji kod svih ljudi; da je „lov“ strast ljudi od samog svitanja istorije: lov za zverima, lov za hranom, lov za zlatom, lov za moći, lov za istinom, lov za otkrićem, i da nam je ta vrsta traganja u krvi. Slobodni zidari su privrženici svojoj Ideji, kažu zastupnici ovog mišljenja, zato što imaju priliku da beskonačno tragaju za nečim vrednim, što je nekad bilo u našem posedu, a sada se nalazi izvan našeg smrtnog poimanja. Ali, s druge strane, istina je da je Slobodno zidarstvo samo jedno od mogućih područja potrage. Najposvećeniji Mason nije ništa vredniji i odlučniji u svom traganju Za Onim Što Je Izgubljeno od vernika koji čistog i iskrenog srca traga za Mirom Božjim. Najposvećeniji Slobodni zidar nije ništa više odan svojoj potrazi za izgubljenom reči od naučnika koji traga za lekome za rak, on nema više žara od istraživača koji u laboratoriji traga za izumima, on nema više upornosti od poslovnog čoveka koji traga za profitom, on nema više oduševljenja od profanog čoveka koji traga za ovozemaljskim uživanjima. Slobodno zidarstvo je, dakle, samo jedna od aktivnosti u kojoj se „lovac“, ma o kakvoj vrsti „lova“ da se radi, može približiti svom, kako izgleda, nedostižnom „plenu“. Iako potraga Slobodnog zidara zahteva osnovnu filozofsku pripremu i određeno znanje o Masoneriji, koji uzdižu našu svest, jasno je da se ljubav Braće prema Redu ne može objasniti samo ovim razlozima.

Rečeno nam je da je velika čast biti član drevnog Bratstva, i da ljudima predstavlja veliko zadovoljstvo saznanje da su povezani bratskim vezama sa kraljevima iz najstarijih vremena i sa radnicima davno prohujalih vekova, čak i sa Solomonom i druga dva Velika Majstora. Svakako da svest da nastavljamo nit onih koji su nam prethodili, pričinjava veliko zadovoljstvo. Saznanje da ste „Brat po Loži“ sa Džordžom Vašingtonom ili Markizom de Lafajetom mora ushititi svakog rodoljuba; saznanje da imamo čvrstu vezu sa našim duhovnim precima iz londonske taverne „Kod guske i roštilja“, gde je 1717. godine osnovana prva Velika Loža u svetu, daje nam divan osećaj utemeljenosti i stabilnosti. Što se više vraćamo u prošlost, dokumenti i arhive postaju sve ređi i teže razumljivi, i sve više stupamo na polje legendi, a opet, nema sumnje da je Slobodno zidarstvo, do današnjeg dana, ostalo mesto sabiranja simbola i učenja drevnih društava koja su stara koliko sam Solomon, ili čak i starija.

Naravno, nijedan dobro upućeni Slobodni zidar danas ne veruje da legendu o izgradnji Hrama treba shvatiti doslovno, ali uprkos tome, duboko i predano uživa u njenom simboličkom karakteru. Ali, isto tako, postoje brojni odani Masoni koji ne poznaju dovoljno pravu istoriju našeg Reda, i koji još uvek iskrenog i čistog srca veruju da su Prvom Velikom Ložom predsedavali Solomon, Kralj Izraela, Hiram, Kralj Tira i naš uzor, Majstor Hiram Abif. Za njih, duhovno srodstvo sa najstarijima i najmudrijima je od neprocenjivog značaja. Ali, opet, čovek ne mora da prigri Slobodno zidarstvo da bi bio vezan i blizak sa drevnim vremenima i ljudima. Crkve imaju istoriju kojoj je mnogo lakše ući u trag nego što je to slučaj sa istorijom Masonerije. To isto važi i za nauku. Matematika je već bila stara nauka kada su Heron iz Aleksandrije i Euklid živeli i podučavali... Geolozi mogu da dokažu da je ljudska istorija počela koliko juče... Uz razumevanje i uvažavanje činjenice da jasna veza sa drevnim vremenima sa pravom greje srca njenih sinova, Masonerija mora da traga dalje i dublje za pravim razlogom zbog koga se Slobodni zidari sa ponosom diče njenim i svojim znamenjima, i zbog čega toliko vole Ideju u čije korene, vrednosti i suštinu ne mogu u potpunosti da proniknu.

Postoji mnogo lakših, ličnih i prozaičnijih razloga zbog kojih Slobodni zidari vole svoje Lože. Neki vole svoje Lože zato što se u njima okupljaju dobri, dragi i simpatični ljudi. Nekima je potreban osećaj pripadnosti. Neki uživaju u samom Obredu. Neki uživaju u druženju, Radovima za Belom trpezom, Belim večerima. Ima i onih koji vole da se svečano obuku i, samim tim, tako i osećaju, da nose mač, da obavljaju glasovitu dužnost, ili imaju osećaj „vlasti“. Istina je i da je za pojedine Slobodne zidare Masonerija „lek“ za kompleks niže vrednosti! Ali, ni zbog jednog od tih razloga Džordž Vašington nije zavoleo naše plemenito Bratstvo, niti je stameni i odlučni Bendžamin Frenklin posvetio svoje vreme i darovitost Bratstvu i dužnosti Velikog Majstora Velike Lože Pensilvanije. Niti su to razlozi zbog kojih veliki broj Braće pripada Redu. Razlog koji ispunjava istom ljubavlju čoveka u Londonu, čoveka u Kalkuti, čoveka u Kelnu, čoveka u Madridu, mora biti mnogo dublji od ovih navedenih razloga.

Napomena: u vreme kada je ovaj Rad napisan, 1925. godine, Brat Karl Klaudi bio je Mason već 18 godina. Bio je autor nekoliko knjiga na temu Slobodnog zidarstva, kao i urednik nekoliko masonskih časopisa, a sam za sebe kaže da je pročitao značajnu količinu masonske literature, sa prijatnim ciljem da bezdan neznanja prevlada malom količinom znanja. Brat Karl Klaudi je naveo ove podatke, kako sam kaže, ne da bi sebi pribavio pravo da govori sa autoritetom, već da bi oni poslužili kao argument za bavljenje ovom temom, odnosno za utvrđivanje unutrašnjih razloga zbog kojih Slobodni zidari vole svoje Bratstvo, a što već generacijama unazad začuđuje profani svet.

Gde čovek pronalazi Boga? Odgovor je: svuda! Za neke, On je u prirodi; neki ga pronalaze u crkvi. Neki ga pronalaze u Bibliji, ili u Knjigama Svetog Zakona drugih veroispovesti. Neki tragaju za njim u naučnoj laboratoriji, a neki putem teleskopa. Neki ga pronalaze u zvezdama, a neki u mikrobima. Običan čovek Boga pronalazi u humanosti i dobročinstvu, pomoći, samilosti, u bolnicama, u Crvenom Krstu. Jedna misao, koja glasi: „Jedan dodir Prirode čini čitav svet rodom“ može se izreći i na drugi način: „Jedan dodir Boga čini ljude rodom, odnosno jednom porodicom“, što se najbolje vidi u slučaju globalnih elementarnih nepogoda, koje u ljudima, među narodima i državama bude osećaj solidarnosti.

Slobodnozidarska Loža, i čitavo Bratstvo uspostavljeni su na Ideji Boga, i podignuti su u Njegovu čast i slavu. I to ne nekog posebnog Boga: hrišćanskog, hebrejskog, islamskog ili hinduističkog, već na Idealu Božanskog. Ne postoji potreba da se Bog nameće bilo kom Slobodnom zidaru. Važno je da on veruje u Božansko, u Velikog Neimara Svih Svetova, a neka on sam u svojoj glavi izgradi sliku o Njemu onako kako on to želi: da li će to biti čovekoliki Bog sa bradom, okružen anđelima, da li će to biti Veliki Prasak ili nešto između toga, zavisi od njega samog. Slobodno zidarstvo ne podučava nekoj jasno definisanoj veri, dogmi ili teoriji religije. Ono ne tvrdi da prenosi neku posebnu poruku koju je Bog dao na početku vremena, niti ističe da Masonerija saopštava Poruke Neba. Ono se ne poziva na „činjenice“ u koje se mora bespogovorno verovati, niti tvrdi da su njegove Starešine i Nadzornici Božji namesnici na Zemlji. Ali Masonerija, odista, okružuje svoje sinove simbolima, od kojih svaki dolazi od Boga. Na Oltaru Zakletve Njegova je Reč, ali kada čovek postane Slobodni zidar, on se mora moliti u svoje ime. U Loži se, svuda oko nas, nalaze „Trojstva“: Tri Oficira (Časni Starešina i Nadzornici); Tri je sveprisutno! Od Tri stranice sačinjen je trougao, koji je od same zore simbolizma, simbol Božanskog.

Ništa se u slobodnozidarskoj Loži ne čini bez velikog utemeljenja i uvažavanja. Ništa se u Loži ne podučava što nije značajno i dragoceno. Svaki simbol u Masoneriji govori o Bogu, ili o nekom kvalitetu u čoveku koji nas približava Bogu. Ali o samom Bogu se u Loži ne podučava, niti Slobodno zidarstvo ima dogmatske stavove o Bogu. Ono samo stvara okvir, koji svaki Slobodni zidar ispunjava sopstvenim duhovnim sadržajem. Masonerija upućuje na simbole koje svaki Slobodni zidar tumači za sebe.

Svaki Mason, prema svojim sposobnostima, prema svojoj mudrosti, prema svojoj viziji i znanju, putem slobodnozidarskih simbola čita i tumači Božje Istine koje može razumeti i prihvatiti. To je, po mom mišljenju, pravi odgovor na pitanje: „Zašto Slobodni zidari vole Masoneriju?“

Masonerija upućuje svoje sinove da sami traže, pronalaze i razumeju pitanja i odgovore koji se tiču Boga. Kao što i sami znate, nije teško da vas neko upozna sa „istinama“ i „tumačenjima“ o Bogu. Postoji mnogo crkava, mnogo verovanja, mnogo religija. U svima njima učenici sveštenici ili učitelji prenose vernicima „Božje istine“, i za mnoge ljude to je sasvim dovoljno. Ali u nekim ljudima je ukorenjena potreba da sami saznaju i spoznaju Istinu. Takođe, veoma veliki broj posvećenih vernika koji redovno odlaze u crkve, sinagoge ili džamije su istovremeno veoma posvećeni Slobodni zidari. Tu nema protivrečnosti, ali izgleda i da jedan čovek ne može naučiti drugoga o nekim istinama o Bogu, ma koliko da je onaj koji podučava učen, visokih sposobnosti, dobre i iskrene volje i snažne vere.

Veliki Neimar Svih Svetova usadio je u dubine ljudske prirode - a mi samo možemo nagađati kolike te dubine zaista jesu – ne samo glad da o Njemu spoznamo što više, već i sposobnost da tu glad zadovoljimo tragajući u izvoru sopstvene podsvesti. Masonerija olakšava čoveku da iz dubina sopstvene prirode na nivo svesti isplivaju vera i spoznaja, koje se u nama kriju nebrojenim generacijama.

Masonerija nas podučava putem simbola, a simboli su reči Univerzalnog jezika, koji svi ljudi razumeju delimično, a nijedan čovek u potpunosti. Masonerija nas ne primorava na bilo šta. U Loži se ništa ne može postići na silu. Slobodno zidarstvo nas vodi odmerenim i plemenitim usmeravanjem i vođenjem. Mi možemo slediti brzo i daleko, malo ili sporo – onoliko koliko smo za to sposobni. Simboli su tu; oni govore šapatom ili gromovito, onako i onoliko koliko smo mudri, onoliko koliko znamo, onoliko kolika je naša volja da učimo. Ali oni nikada ne govore glasno ako mi želimo da čujemo šapat, niti govore nežno, tiho i uzdržano ako smo mi spremni za gromoglasne Istine. Simboli Slobodnog zidarstva su primereni različitosti ljudi: oni su uzvišeni za one odvažne duhom, oni su duboki za mudre, jednostavni za jednostavne, oni su ozbiljni za jake, oni su nežni za slabe.

Svaki čovek može tumačiti slobodnozidarske simbole onako kako on to želi, ali oni uvek predstavljaju korake prema Velikom Neimaru Svih Svetova, i to korake koji slede jedan za drugim. Masonerija usmerava više nego što podučava. Masonerija ljudima daje slobodu. Ona teži da ljudi sami tragaju i uče, umesto da prihvataju mudrost drugih ljudi. To su razlozi zbog kojih ljudi širom sveta, bez obzira na zemlju, naciju, boju kože, religiju ili politiku vole Slobodno zidarstvo.

Ljudi vole Masoneriju zato što ona svoje sinove vodi ka Istinama o Božanskom, o Istinama koje čovek može otkriti samo – sebi samom.

Brat Karl Klaudi, masonski pisac i govornik (1879-1957)